

17.1.2019

Työttömän opiskelumahdollisuudet ja aktiivimalli kiinnostavat

Vuoden 2018 päättyessä tuli voimaan kaksi työttömän opiskelua koskevaa muutosta. Molemmat muutokset ovat herättäneet paljon kiinnostusta. Keräsimme vastauksia eräisiin usein esitettyihin kysymyksiin.

Mikä on muuttunut opiskelumahdollisuuksissa ja/tai aktiivimallissa?

Työttömän opiskelua koskevia muutoksia on itse asiassa kaksi. Toinen koskee opiskelumahdollisuuksia, toinen aktiivimallia.

Ensimmäinen muutos: työttömyysetuudella opiskelu aiempaa helpompaa

Ensimmäinen muutos koskee mahdollisuutta opiskella työttömyysetuutta menettämättä. Muutoksen jälkeen 25 vuotta täyttäneet työttömät voivat halutessaan opiskella enintään kuusi kuukautta kestäviä opintoja työttömyysetuutta menettämättä. Edellytyksenä on, että opinnot antavat ammatillisia valmiuksia tai tukevat yritystoimintaa.

Keskeinen ero aiempiin mahdollisuuksiin opiskella työttömyysetuudella tuettuna on, että TE-toimisto ei tee arviota siitä, onko työnhakijalla koulutustarvetta vai ei. TE-toimisto ei myöskään arvioi tällaisten opintojen pää- ja sivutoimisuutta. Enintään kuusi kuukautta kestävästä opinnoista tulee kuitenkin jatkossakin ilmoittaa TE-toimistolle, joka antaa opinnoista työvoimapoliittisen lausunnon työttömyyskassalle tai Kelalle.

Toinen keskeinen ero aiempaan on, että työttömällä säilyy muutoksen mukaisten opintojen aikana velvollisuus hakea ja olla valmis vastaanottamaan kokoaikatyötä sekä osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin niitä hänelle tarjottaessa. Opiskelu ei ole pätevä syy kieltäytyä tarjotusta työstä tai palvelusta.

Toinen muutos: opiskelu kerryttää aktiivimallin edellyttämää aktiivisuutta

Toisen muutoksen myötä opiskelu kerryttää aktiivimallin mukaista aktiivisuutta aiempaa useammassa tilanteessa. Jo ennen muutosta TE-toimiston kanssa sovittu työllistymistä edistävänä palveluna tapahtunut omaehtoinen, työttömyysetuudella tuettu opiskelu ja työvoimapoliittinen koulutus on huomioitu aktiivimallissa.

Muutoksen myötä aktiivimallin mukaisena aktiivisuutena huomioidaan ensimmäisen muutoksen mukainen opiskelu, joiden pitää siis olla ammatillisia valmiuksia antavia tai yritystoimintaa tukevia opintoja.

Lisäksi jatkossa opinnot, joita TE-toimisto on pitänyt sivutoimisena opiskeluna, kerryttävät aktiivimallin mukaista aktiivisuutta. Sivutoimisten opintojen ei tarvitse antaa ammatillisia valmiuksia tai tukea yritystoimintaa.

Sivutoimisesta opiskelusta on erotettava harrastustoiminta, kuten esimerkiksi ryhmäliikunta.

Opintojen pää- ja sivutoimisuuden arvioimisesta on kerrottu TE-toimistojen verkkosivuilla (http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/opinnot_tyottomyyssetuus/index.html). Opinnot esimerkiksi kansalais- ja työväenopistoissa ovat yleensä laajuudeltaan niin vähäisiä, että niitä pidetään sivutoimisina.

Kuinka aktiivisuutta kertyy?

Aktiivisuus kertyy opintojen keston perusteella. Jos opinnot kestävät esimerkiksi maanantaista seuraavan viikon perjantaihin, aktiivimallin mukaista aktiivisuutta kertyy 10 päivää riippumatta siitä, minä päivinä oppitunteja pidetään ja kuinka monta oppituntia kymmenen päivän jaksolla kertyy.

Sivutoiminen opiskelu voi kerryttää aktiivisuutta enintään 6 kuukauden ajalta.

Kenelle opinnoista ilmoitetaan?

Opinnoista ilmoitetaan TE-toimistolle, joka antaa opinnoista työvoimapoliittisen lausunnon työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle. TE-toimisto ei selvitä asiaa eikä anna työvoimapoliittista lausuntoa työnhakijan harrastustoiminnasta riippumatta siitä, mikä taho toiminnan järjestää.

TE-toimiston tehtäviin ei kuulu ratkaista, osoittavatko työnhakijan opinnot aktiivimallisissa edellytetyä aktiivisuutta. Tämän ratkaisee työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos. TE-toimistolle tehdyn ilmoituksen lisäksi opinnoista on hyvä ilmoittaa myös työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle työttömyysajan hakemuksessa.

Tuliko aktiivimalliin muita opiskeluun liittyviä muutoksia?

Jos opinnot ovat päätoimisia, ja TE-toimisto ei ole hyväksynyt niitä työllistymistä edistäväksi palveluksi (tarkoituksenmukaisuusharkinta), opintojen ajalta ei makseta työttömyysetuutta. Jos työttömyysetuutta ei ole maksettu päätoimisten opintojen ajalta ja opinnot ovat kestäneet vähintään viisi päivää, aktiivimallin tarkastelujakso alkaa opintojen päättyttyä alusta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että työttömyysetuus maksetaan normaalin suuruisena, vaikka työttömyysetuutta olisi maksettu alennettuna ennen päätoimisia opintoja.

Mistä saan lisätietoa?

Oma TE-toimistosi on oikea taho kertomaan sinulle mahdollisuuksista opiskella työttömyysetuudella ja opiskelun sivutoimisuuden edellytyksistä. TE-toimistojen yhteystiedot löydät täältä: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/nain_asioit_kanssamme/te_palvelut/yhteystiedot/index.html . TE-toimisto antaa myös omalle työttömyyskassallesi tai Kansaneläkelaitokselle työvoimapoliittisen lausunnon opinnoistasi.

Oma työttömyyskassasi (jos saat ansiopäivärahaa) ja Kansaneläkelaitos (jos saat peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea) ovat oikeat tahot kertomaan, miten opintojen perusteella kertyy aktiivimallin mukaista aktiivisuutta.

Lisätietoa vuoden vaihteen muutoksesta:

https://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyottomille-mahdollisuus-opiskella-tyottomyysetuutta-menettamatta

Lisätietoa opiskelun päätoimisuudesta:

http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyyseturva/opinnot_tyottomyysetuus/index.html

Lisätietoa työllistymistä edistävänä palveluna tapahtuvasta opiskelusta saat omasta työttömyyskassastasi tai Kansaneläkelaitokselta (työttömyysetuuden määrä), ja lisäksi TE-palveluista ja omasta TE-toimistostasi (opintojen sisällyttäminen työllistymissuunnitelmaasi työllistymistä edistävänä palveluna):

http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/ammatinvalinta_koulutus/omaehtoinen_opiskelu/index.html